

ฉบับ 2 ภาษา Thai-English

Sherlock Holmes

ปริศนาคดีสีแดง

A STUDY IN SCARLET

เซอร์อาเธอร์ โคนัน ดอยล์ : เขียน วราภรณ์ ศิริวานนท์ : แปล

Sherlock Holmes

A STUDY IN SCARLET

ปรศนภคตสีเ็ดด

SIR ARTHUR CONAN DOYLE

ปรตนาคตสีเลื้อด

Sherlock Holmes

A STUDY IN SCARLET

เซอร์อาเธอร์ โคนัน ดอยล์ : เขียน วรางคณา ศิริวานนท์ : แปล

ปริศนาคดีสีเลือด
A Study In Scarlet
ฉบับ 2 ภาษา Thai-English
เชอร์อาเธอร์ โคนัน ดอยล์ : เขียน วราภรณ์ ศิริวานนท์ : แปล
พิมพ์ พ.ศ. 2567

จัดทำโดย สำนักพิมพ์แอร์โรว์
ในเครือบริษัท แอร์โรว์ มัลติมีเดีย จำกัด
เลขที่ 1 ถนนกำแพงเพชร 6 ซอย 5 แขวง 6 (โกสุมนิเวศน์ ซ.2)
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ 02-573-6584 โทรสาร 02-573-6585 ฝ่ายขาย 02-573-6572
Email : arrowclassicbook@gmail.com Line ID : @arrow11
www.arrowmultimedia.co.th

© สงวนลิขสิทธิ์โดย บริษัท แอร์โรว์ มัลติมีเดีย จำกัด
ห้ามนำส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนี้ไปลอกเลียน ทำสำเนา ถ่ายเอกสาร หรือนำไปเผยแพร่ในอินเทอร์เน็ต
หรือสื่อต่างๆ ไม่ว่าในรูปแบบใด นอกจากได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

โคนัน ดอยล์, - อาเธอร์.

ปริศนาคดีสีเลือด - กรุงเทพฯ : แอร์โรว์, 2567

432 หน้า.

1. วรรณกรรมแปล I. วราภรณ์ ศิริวานนท์, แปล II. ชื่อเรื่อง.

ISBN 978-616-434-399-3

บรรณาธิการ : นิคม ขาวเรือ ผู้ช่วยบรรณาธิการ : วิมลวรรณ รอดเงิน
กองบรรณาธิการ : สุภาภรณ์ สว่างจันทร์, วลัยกร เต็มจันทร์
ศิลปกรรม : ชมพูนุช ขอดคำ, รจนา นครโสภา ผู้จัดการทั่วไป : เดือนนภา สุรามิตร
พิสูจน์อักษร : ปวันรัตน์ เกียรติธีรชัย, อรรถพร ทองบรรเทิง

จัดจำหน่ายทั่วประเทศโดย

บริษัท อมรินทร์ บุ๊ค เซ็นเตอร์ จำกัด

108 หมู่ที่ 2 ต.บางกรวย-จตุรรม ต.มหาสวัสดิ์ อ.บางกรวย จ.นนทบุรี 11130

โทรศัพท์ 0-2423-9999 โทรสาร 0-2449-9561-3

www.naiin.com

พิมพ์ที่ : บริษัท ภาพพิมพ์ จำกัด

45/12-14,33 หมู่ 4 ต.บางขุน อ.บางกรวย จ.นนทบุรี 11130

โทรศัพท์ 0-2879-9154-6 โทรสาร 0-2879-9153

ราคา 350 บาท

SIR ARTHUR CONAN DOYLE

ไชอร์อาเธอร์ โคนัน ดอยล์ (Arthur Ignatius Conan Doyle) เกิดเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม ค.ศ. 1859 ณ เมืองเอдинบอระ แคว้นสกอตแลนด์ แห่งสหราชอาณาจักร และถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม ค.ศ. 1930 เป็นนักเขียนเรื่องสั้น นวนิยาย ประวัติศาสตร์ และแพทย์คนสำคัญของสกอตแลนด์ แต่ผลงานที่สร้างชื่อเสียงมากที่สุด คือนิยายรหัสคดีชุด “เชอร์ล็อก โฮล์มส์”

โคนัน ดอยล์ได้รับการศึกษาจากคณะเยซุइट ที่วิทยาลัยสโตนีเฮิร์สต์ และจบการแพทย์จากมหาวิทยาลัยเอдинบอระเมื่อปี ค.ศ. 1881 ต่อมาได้ประกอบวิชาชีพแพทย์ที่เซาธ์ซิดตามที่ได้ร่ำเรียนมา ขณะเดียวกันก็ได้เริ่มงานเขียนเล็กๆ น้อยๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยใช้เวลาระหว่างรอให้คนไข้เดินทางมาถึง เรื่องสั้นเรื่องแรกของเขาได้รับตีพิมพ์ในวารสารแชมเบอร์ (Chambers) เมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. 1879 และสารคดีเรื่องแรกในวารสารการแพทย์ “British Medical Journal” ในเดือนเดียวกัน

ในเวลาต่อมาดอยล์ได้แต่งหนังสือนวนิยายเรื่อง “A Study in Scarlet” ซึ่งเป็นเรื่องของนักสืบที่มีชื่อว่า เชอร์ล็อก โฮล์มส์ และมีเพื่อน

ชื่อหมอวัตสัน ด้วยการสร้างบทสนทนาที่สนุกสนาน น่าติดตาม ทำให้นวนิยายเรื่องนี้เป็นที่นิยมกันอย่างกว้างขวาง ผลงานของดอยล์ได้รับการตีพิมพ์เป็นเรื่องสั้นกว่า 56 เรื่อง และนวนิยายเรื่องยาวอีก 4 เรื่อง โดยเขาได้รับแนวคิดจากหนังสือที่มีชื่อว่า “Socrates and his disciples” ของเพลโต และ “Don Quixote” ของเซอร์บันเตส เป็นต้น

การสร้างสรรคเรื่องของโคนัน ดอยล์ทำให้นิยายชุด “เชอร์ล็อก โฮล์มส์” มีความแตกต่างจากนิยายสืบสวนทั่วไป และกลายเป็นนิยายรหัสคดีที่ยิ่งใหญ่ในชั่วเวลาไม่นาน เขาเขียนให้โฮล์มส์เสียชีวิตเมื่อปี ค.ศ. 1893 เพื่อจบนิยายชุดนี้ แต่ทว่าก็ต้องแต่งเรื่องให้โฮล์มส์กลับมาอีกครั้งตามคำเรียกร้องของบรรดานักอ่านที่รบเร้า

ประวัติการทำงานในฐานะแพทย์ของโคนัน ดอยล์นั้นเขาทำหน้าที่เป็นแพทย์เรื่อยมาตั้งแต่จบการศึกษา และเลิกอาชีพนี้ไปทำงานด้านวรรณกรรมเมื่อปี ค.ศ. 1891 จากนั้นย้ายไปอยู่ที่ลอนดอน และต่อมาได้ย้ายไปที่เมืองซัสเซ็กซ์

เมื่อ ปี ค.ศ. 1902 โคนัน ดอยล์ได้รับพระราชทานยศอัศวินอันเนื่องมาจากการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ โดยเฉพาะในสงครามแอฟริกา

ด้านครอบครัวหลังจากบุตรชายของเขาเสียชีวิตในสงครามโลกครั้งที่ 1 เขาก็เริ่มสนใจเรื่องธรรมะ และเสียชีวิตเมื่อปี 1930 ขณะอายุได้ 71 ปี ผ่านการสมรส 2 ครั้ง และมีบุตร 5 คน

เนื่องจากความสำเร็จจากงานประพันธ์เกี่ยวกับการผจญภัยที่น่าตื่นเต้นหลายเรื่องทำให้ดอยล์ประพันธ์งานชิ้นใหม่อีกมากมายหลายเรื่องอย่างแข็งขัน ซึ่งล้วนแต่เป็นประเด็นที่เขาสนใจ ไม่ว่าจะเป็นการปฏิรูปกฎหมายหย่าร้าง หรือการให้ทหารอังกฤษเริ่มใช้หมวกเหล็ก ส่วนงานประพันธ์เรื่องเชอร์ล็อก โฮล์มส์นั้นถือว่าได้รับ

ความนิยมตลอดมาจวบจนทุกวันนี้ และเป็นผลงานอมตะที่ทำให้
เชอร์ล็อก โฮล์มส์ ตัวละครเอกกลายเป็นสัญลักษณ์ของนักสืบที่
ผู้คนทั่วโลกจดจำและรู้จักกันดี

รายชื่อผลงานของเชอร์ล็อก โฮล์มส์ โดย

ชุดเรื่องยาว 4 เรื่อง คือ

1. A Study in Scarlet
2. The Sign of Four
3. The Hound of the Baskervilles
4. The Valley of Fear

ชุดเรื่องสั้นมี 5 ชุด คือ

1. The Adventures of Sherlock Holmes
2. The Memoirs of Sherlock Holmes
3. The Return of Sherlock Holmes
4. His Last Bow
5. The Casebook of Sherlock Holmes

คำนำสำนักพิมพ์

เชอร์ล็อก โฮล์มส์ เป็นตัวละครในวรรณกรรมอมตะตลอดกาลที่ควรค่าแก่การอ่านเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากหนังสือสืบสวนสอบสวนชุดนี้นั้นทำให้ผู้อ่านได้เรียนรู้ัจฉริยะภาพและความคิดอันปราดเปรื่องของตัวละครเอก อีกทั้งยังได้รับความรู้จากหลากหลายด้าน และได้แง่คิดที่น่าสนใจจากบทประพันธ์

ความจริงของเชอร์ล็อก โฮล์มส์ทำให้ผู้คนมากมายที่เคยสัมผัสและรับรู้ตัวตนของเขาผ่านตัวอักษรนั้นถึงกับคิดว่า ‘เขาคือบุคคลผู้มีชีวิตอยู่จริง’ นับว่าเป็นความชาญฉลาดของ เชอร์อาเธอร์ โคนัน ดอยล์ ที่รังสรรค์เรื่องราวและตัวละครให้โลดแล่นได้ราวกับมีชีวิต ทำให้นักอ่านทุกผู้ทุกวัยเกิดความประทับใจ กระทั่งคิดอย่างจริงจังว่าจะอยากเชื่อเชื่ucheอร์ล็อก โฮล์มส์ไปสนทนาด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเพียงเศษเสี้ยวความโด่งดังของนักสืบอัจฉริยะผู้นี้ โดยทางสำนักพิมพ์ได้เล็งเห็นถึงคุณค่าแห่งวรรณกรรมรหัสคดีอันเป็นอมตะชุดนี้ จึงได้นำเชอร์ล็อก โฮล์มส์ ชุด ‘A Study in Scarlet’ ซึ่งเป็นวรรณกรรมเรื่องแรกที่สร้างให้เชอร์ล็อก โฮล์มส์กลายเป็นที่รู้จักของคนทั่วโลกมาจัดพิมพ์ และใช้ฉบับภาษาไทยว่า ‘ปริศนาคดีสีเลือด’ โดยนอกจากเนื้อหาอันลึกลับ เร้าใจ และน่าติดตามจนยากจะวางลงแล้ว ยังเสริมส่วนภาษาอังกฤษต้นฉบับ พร้อมสอดแทรกคำศัพท์และสำนวนที่สำคัญ เพื่อให้ง่ายสำหรับผู้อ่านที่ต้องการซึมซับสำนวนต้นฉบับ จากปลายปากกาของ เชอร์อาร์เทอร์ โคนัน ดอยล์ อย่างแท้จริง ซึ่งผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือชุดนี้จะทำให้ผู้อ่านเกิดความสนุกสนาน และตรึงประทับใจกับวรรณกรรมอันทรงคุณค่านี้ได้อย่างมีรูสึม

จากใจสำนักพิมพ์

คำนำผู้แปล

นักอ่านน้อยคนนักที่จะไม่รู้จักเชอร์ล็อก โฮล์มส์ ยิ่งเป็นนักอ่านที่นิยมชมชอบวรรณกรรมประเภทหัตถคดีหรือสืบสวนสอบสวนแล้วด้วยยิ่งไม่ต้องพูดถึง เรื่องราวความเก่งกาจของนักสืบนามกระเดื่องผู้นี้เป็นที่ประจักษ์อยู่โดยทั่วไป จนมีการนำงานประพันธ์มาดัดแปลงเป็นสื่อต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ ละคร โทรทัศน์ ละครวิทยุ และอีกมากมาย นอกจากนี้ผู้อ่านจำนวนมากในสมัยนั้นยังเชื่อว่าเชอร์ล็อก โฮล์มส์ เป็นผู้มีตัวตนอยู่จริง ความโด่งดังของเชอร์ล็อก โฮล์มส์ทำให้ต่อมาได้มีการจัดตั้งทั้งสมาคม ฟิฟธ์มัทธ์ และอนุสาวรีย์ในเมืองต่าง ๆ ทั่วโลกอีกด้วย

ผู้แปลขอขอบคุณ**พินิจม ขาวเรือ** ที่ได้ให้โอกาสผู้แปลได้ร่วมงานกับสำนักพิมพ์แอโรว์ คลาสสิกบุ๊กส์อีกครั้ง ขอขอบคุณ**พีศนิ ชาติอุดมเดช** ที่ช่วยให้ความกระจ่างเรื่องสำนวนภาษาอังกฤษ ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่เคยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ขอขอบคุณ**ป้าศุภกรศิริวานนท์**ผู้เป็นต้นแบบแห่งความอดทน ขอขอบคุณ **อ.สายสุวรรณ** ที่ทำให้ผู้แปลได้รู้จักเชอร์ล็อก โฮล์มส์เป็นครั้งแรก ตั้งแต่ในสมัยที่ผู้แปลยังไม่รู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งสำนวนของท่านเป็นเลิศยิ่งนักจนผู้แปลไม่อาจเทียบขึ้นได้ แต่ก็หวังว่าผู้อ่านจะชอบสำนวนแปลในหนังสือเล่มนี้ไม่มากนักน้อยเช่นกัน และสุดท้ายนี้ขอขอบคุณ**เชอร์อาเธอร์ โคนัน ดอยล์** เพราะหากไม่มีเขา เราก็คงจะไม่ได้อ่านเรื่องราวการผจญภัยที่สนุกสนานเช่นนี้

วรางคณา ศิริวานนท์

สารบัญ

ภาคหนึ่ง	25
มิสเตอร์ เซอร์ล็อก โฮล์มส์	27
ศาสตร์แห่งการอนุมาน	38
เรื่องลึกลับที่ลอริสตันการ์เดน	52
คำให้การของจอห์น รานซ์	67
ผู้มาเยือนจากการลงประกาศ	77
โทเบียส เกร็กสันแสดงฝีมือ	87
แสงสว่างในความมืด	101
ภาคสอง	115
บนที่ราบแอลคาไลขนาดใหญ่	116
ดอกไม้แห่งยูทาห์	130
จอห์น เฟอร์เรียร์เจรจากับศาสตราจารย์	140
หนี้สุดชีวิต	148
เทวทูตลงทัณฑ์	161
ภาคต่อบันทึกความทรงจำ	174
บทสรุป	189

CONTENTS

PART I. **198**

CHAPTER I. MR. SHERLOCK HOLMES.	199
CHAPTER II. THE SCIENCE OF DEDUCTION.	218
CHAPTER III. THE LAURISTON GARDEN MYSTERY	238
CHAPTER IV. WHAT JOHN RANCE HAD TO TELL.	259
CHAPTER V. OUR ADVERTISEMENT BRINGS A VISITOR.	272
CHAPTER VI. TOBIAS GREGSON SHOWS WHAT HE CAN DO.	284
CHAPTER VII. LIGHT IN THE DARKNESS.	301

PART II. **319**

CHAPTER I. ON THE GREAT ALKALI PLAIN.	320
CHAPTER II. THE FLOWER OF UTAH.	340
CHAPTER III. JOHN FERRIER TALKS WITH THE PROPHET.	354
CHAPTER IV. A FLIGHT FOR LIFE.	364
CHAPTER V. THE AVENGING ANGELS.	382
CHAPTER VI. A CONTINUATION OF THE REMINISCENCES OF JOHN WATSON, M.D.	401
CHAPTER VII. THE CONCLUSION.	421

ประวัติของเชอร์ล็อก โฮล์มส์

เชอร์ล็อก โฮล์มส์ (Sherlock Holmes) มีชื่อเต็มว่า วิลเลียม เชอร์ล็อก สก็อต โฮล์มส์ เป็นชาวอังกฤษ เกิดเมื่อวันที่ 6 มกราคม ปี ค.ศ. 1854 เป็นนักสืบที่ปรึกษาซึ่งมีชื่อเสียงที่สุดในโลก เขาอาศัยร่วมกับหมอวัตสัน (Dr. John Hemish Watson) อยู่ที่ บ้านเลขที่ 221 บี ถนนเบเกอร์ ในกรุงลอนดอน ซึ่งเป็นที่ที่ลูกความของเขาสามารถมาพบเขาได้ทุกเมื่อ เป็นที่รู้กันว่าพวกตำรวจมักใช้ประโยชน์จากพรสวรรค์ของเขาอย่างเต็มที่ และเพียงแค่ได้ยินชื่อเขา พวกแก๊งอาชญากรก็กลัวกันจนตัวสั่นหรือไม่ก็โมโหจนคลั่งแล้ว

นิสัยและบุคลิก

เซอร์ลોક โฮล์มส์มีนิสัยรักสันโดษ แต่ก็ยังไม่สันโดษเท่าพี่ชาย ซึ่งก็คือ ไมครอฟต์ โฮล์มส์ ที่คอยช่วยเหลือเขาในบางคดี โฮล์มส์มีรูปร่างสูง ผอม จมูกโด่งเป็นสันเหมือนเหยี่ยว มีความรู้รอบตัวในหลายๆ ด้านทั้งเคมี ฟิสิกส์ และความรู้เกี่ยวกับพืชมีพิษตระกูลต่างๆ แต่เขาไม่รู้เรื่องเกี่ยวกับดาราศาสตร์เลย นอกจากนั้นยังมีความสามารถอย่างยอดเยี่ยมในการเล่นไวโอลินอีกด้วย

โฮล์มส์มักจะมีอารมณ์แปลกๆ บางครั้งก็เซ้าซี้ม พุดน้อย บางครั้งก็ร้ายแรง หมอวัตสัน เพื่อนคู่หูของเซอร์ลોક โฮล์มส์ ได้บรรยายถึงลักษณะต่างๆ ของโฮล์มส์เอาไว้คร่าวๆ เช่น ในเวลาที่กำลังครุ่นคิดเรื่องคดี โฮล์มส์จะไม่ทานข้าว โฮล์มส์ชอบทำการทดลองเคมี แล้วทิ้งข้าวของในห้องกระจัดกระจายไม่เป็นระเบียบ โฮล์มส์สูบบุหรี่จัดมาก มักกลั่นแกล้งตำราวจโดยการให้ข้อมูลเท็จหรือปกปิดหลักฐานบางอย่าง แต่ก็มีความเป็นสุภาพบุรุษและให้เกียรติแก่สตรีอย่างสูง แต่นิสัยที่หมอวัตสันเห็นว่าเลวร้ายและยอมรับไม่ได้เลยคือ การที่โฮล์มส์ชอบเสพโคเคนกับมอร์ฟิน ซึ่งวัตสันเห็นว่าเป็นความชั่วประการเดียวของโฮล์มส์

โฮล์มส์ยังเป็นนักแสดงที่เก่งกาจ ดังปรากฏในเนื้อเรื่องอีกหลายๆ ตอน เขาทำเพื่อหันเหความสนใจของผู้ต้องสงสัย มิให้ตระหนักถึงความสำคัญของหลักฐานบางอย่าง และเพื่อช่วยในเรื่องของการระบุด่วนของอาชญากร นอกจากนี้ ยังมีอีกหลายเหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นว่า โฮล์มส์เป็นนักอ่าน นักเรียนรู้ที่มีความรู้ด้านอาชญาวิทยาอย่างกว้างขวาง และให้ความนิยมนับถือบรรดานักสืบผู้ชำนาญเป็นอย่างมาก

แม้โฮล์มส์จะชอบกลั่นแกล้งตำราวจ แต่เขาก็เป็นมิตรที่ดีของสกอตแลนด์ยาร์ดโดยเฉพาะสารวัตรเลสเตรด และมักยกความดี

ความชอบในคดีให้แก่ฝ่ายตำรวจอยู่เสมอ ดังนั้นคงมีแต่เพียงหมอ
วัตสันเท่านั้นที่บรรยายถึงความสามารถของเขาผ่านทางสมุดบันทึก

โฮล์มส์มีศัตรูตัวฉกาจชื่อ ศาสตราจารย์เจมส์ มอริอาร์ดี
ผู้มีมันสมองปราดเปรื่องในด้านอาชญากรรม อีกทั้งยังเป็นตัวการ
เบื้องหลังในบางคดีที่เกิดขึ้นอีกด้วย คำพูดของโฮล์มส์ที่ติดปากคือ
“ถ้าเราตัดสินใจที่เป็นไปไม่ได้ทั้งหมดออกไป สิ่งที่เหลืออยู่ไม่ว่า
มันจะดูเหลือเชื่อเพียงใด แต่มันก็เป็นความจริง”

ความรู้และทักษะ

เซอร์ล็อก โฮล์มส์ เป็นนักสืบชาวลอนดอนคนผู้ปราดเปรื่องที่
มีชื่อเสียงโด่งดังด้านทักษะการประมวลเหตุและผล และทักษะด้าน
นิติวิทยาศาสตร์ โดยเขาอาศัยหลักฐานและการสังเกตอันคาดไม่ถึง
เพื่อคลี่คลายคดีต่างๆ อย่างที่หมอวัตสัน เพื่อนร่วมบ้านของเขาได้
ประมวลความสามารถเอาไว้ ในเนื้อเรื่อง A Study in Scarlet ว่า

ข้าพเจ้า (วัตสัน) ลองคิดแจกแจงในใจถึงหัวข้อต่างๆ ที่เขา
(โฮล์มส์) เคยแสดงให้ข้าพเจ้าได้เห็นว่าเขามีความรู้ดี ข้าพเจ้าถึงกับ
หยิบปากกาามาจดเอาไว้ด้วย

1. ความรู้ด้านวรรณคดี—ไม่มี
2. ความรู้ด้านปรัชญา—ไม่มี
3. ความรู้ด้านดาราศาสตร์—ไม่มี
4. ความรู้ด้านการเมือง—อ่อนด้อย
5. ความรู้ด้านพฤกษศาสตร์—แล้วแต่กรณี มีความรอบรู้ในเรื่องพืช
มีพิษ ผื่น และพิษต่างๆ ไป แต่ไม่รู้เรื่องการทำสวนในเชิงปฏิบัติ
แต่อย่างใด

6. ความรู้ด้านธรณีวิทยา—รู้ในทางปฏิบัติแต่ยังจำกัด สามารถบอกลักษณะดินที่แตกต่างกันได้จากการมองด้วยสายตา หลังกลับจากการเดินทางเคยชี้ให้ข้าพเจ้าดูคราบโคลนที่กระเด็นเปื้อนขาทางเกงของเขาแล้วบอกได้ว่าได้มาจากส่วนใดของกรุงลอนดอนด้วยการดูสีและองค์ประกอบ
7. ความรู้ด้านเคมี—ลึกซึ้ง
8. ความรู้ด้านกายวิภาค—ถูกต้องแม่นยำแต่ปะปนไม่เป็นระบบ
9. ความรู้เรื่องวรรณกรรมแนวเร้าอารมณ์—มากมาย ดูเหมือนว่าเขาจะรู้รายละเอียดทุกอย่างเกี่ยวกับเรื่องสยองขวัญทุกเรื่องในศตวรรษนี้
10. เล่นไวโอลินได้ดี
11. เป็นนักกระโดดกระบอง นักมวย และนักฟันดาบที่เก่งฉกาจ
12. มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายอังกฤษในเชิงปฏิบัติเป็นอย่างดี

นั่นเป็นข้อสรุปที่หมอวัตสันรู้สึกอัศจรรย์กับความรู้อันหลากหลายของเซอร์ลોક โฮล์มส์

ในเนื้อเรื่องได้มีการกล่าวถึง ความรู้ความสามารถที่โดยปกติแล้วบุคคลทั่วไปไม่เคยศึกษาหรือสังเกตถึง แต่สิ่งเหล่านั้นกลับเป็นสิ่งที่ช่วยให้เซอร์ลોક โฮล์มส์สามารถไขคดีปริศนาอันลึกลับได้อย่างมากมาย

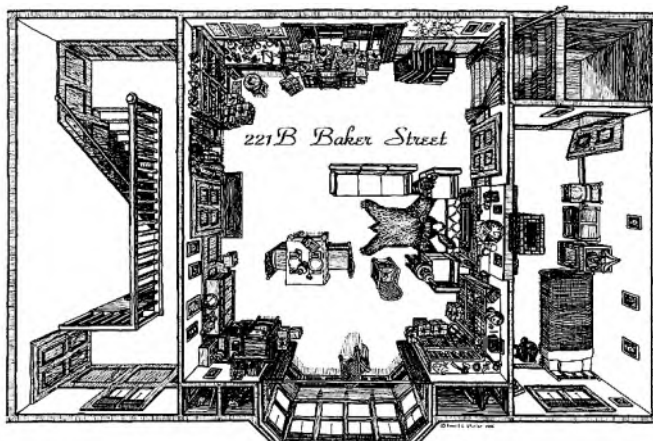
อาจกล่าวได้ว่า เซอร์ลોક โฮล์มส์มีความสามารถในการวิเคราะห์หลักฐานทางกายภาพอย่างถูกต้องแม่นยำอย่างมาก กระบวนการตรวจสอบหลักฐานของเขามีหลายกรรมวิธี เช่น การเก็บรอยรองเท้า รอยเท้าสัตว์ และรอยล้อรถจักรยานเพื่อใช้วิเคราะห์การกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการเกิดอาชญากรรม หรือการวิเคราะห์ประเภทของยาสูบเพื่อระบุตัวตนของอาชญากร และ

โฮล์มส์ยังคงตรวจสอบร่องรอยของผงดินปืน และสามารถเปรียบเทียบกระสุนที่พบในที่เกิดเหตุจนทำให้แยกแยะได้ว่าฆาตรกรมีสองคน ที่สำคัญที่สุดโฮล์มส์ยังเป็นคนแรกๆ ที่มีแนวคิดในการตรวจสอบลายนิ้วมืออีกด้วย

ด้วยนิสัย หักษะ และความรู้ความสามารถต่างๆ ของเชอร์ล็อก โฮล์มส์ ทำให้สิ่งที่ดึงดูดความสนใจของโฮล์มส์และหมอวัตสัน ซึ่งเป็นทั้งผู้ติดตามอย่างจงรักภักดีและผู้จัดบันทึกเรื่องราวของเขาเป็นที่สุด นั่นก็คือ เรื่องราวลึกลับแปลกประหลาดที่อธิบายให้กระจ่างแจ้งไม่ได้ นั่นเอง

ถิ่นที่อยู่

ตามเนื้อเรื่องเชอร์ล็อก โฮล์มส์และหมอวัตสันรู้จักกันครั้งแรก เนื่องจากต่างต้องการหาผู้ร่วมเช่าห้องพักอยู่ด้วยกันในกรุงลอนดอนเพื่อลดค่าใช้จ่าย ห้องพักที่ทั้งสองเช่าเป็นบ้านของมิสซิส

บ้านเลขที่ 221 บี ถนนเบเกอร์

ฮัตสัน ตั้งอยู่ที่ บ้านเลขที่ 221 บี ถนนเบเกอร์ ในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ โดยพวกเขาเช่าพื้นที่ชั้นสองของบ้าน ส่วนมิสซิส ฮัตสันอาศัยอยู่ชั้นล่างและทำหน้าที่จัดเตรียมอาหารเช้าให้พวกเขา ด้วย หมอฮัตสันเคยย้ายออกจากบ้านเช่านี้ไปเมื่อคราวแต่งงาน ทว่าหลังจากภริยาเสียชีวิต หมอฮัตสันก็ย้ายกลับมาอยู่กับเซอร์ล็อก โฮล์มส์อีกครั้ง

ครอบครัว และความรัก

เซอร์ล็อก โฮล์มส์มีพี่ชายหนึ่งคนคือ ไมครอฟต์ โฮล์มส์ ซึ่งทำงานเป็นเจ้าหน้าที่รัฐบาลกลาง แต่ไม่มีข้อมูลอื่นที่เกี่ยวกับ ครอบครัวของเขา โฮล์มส์ไม่ได้แต่งงาน เขามองว่าความรักเป็นเรื่อง ของอารมณ์ที่จะทำให้การวิเคราะห์เหตุผลเกิดความสับสนผิดพลาด ได้ กระนั้นเขาก็เคยแสดงความชื่นชมต่อสตรีผู้หนึ่งและมีเพียงผู้เดียว เท่านั้น นั่นคืออดีตนักแสดงซูโงโอเปราชาวอเมริกัน ผู้เคยมีสัมพันธ์ กับมกุฎราชกุมารแห่งโบฮีเมีย เพราะเธอเคยสามารถรู้ทันแผน ของโฮล์มส์และซ่อนแผนของเขาได้ สำหรับโฮล์มส์แล้วเธอคือยอด หญิง เขามองว่าเธอนั้นอยู่เหนือและบดบังสตรีเพศเดียวกันทุกคน และ เธอผู้นั้นมีชื่อว่า ไอรีน แอดเลอร์ (Irene Adler)

การทำงานอาชีพ

เซอร์ล็อก โฮล์มส์ทำงานเพียงอย่างเดียวคือ เป็นนักสืบ เอกชนที่ทำงานตามการว่าจ้างเป็นคราวๆ ไป อย่างไรก็ตาม มีหลาย ครั้งที่โฮล์มส์ได้ให้คำปรึกษาและทำคดีเพื่อช่วยเหลือเพื่อนตำรวจที่ สกอตแลนด์ยาร์ด หรือเพื่อความบันเทิงส่วนตัว ลูกค้าส่วนใหญ่ของ โฮล์มส์เป็นผู้มีฐานะดี โฮล์มส์จึงได้รับค่าจ้างอย่างงามจนสามารถใช้ ชีวิตได้อย่างสุขสบาย

นอกจากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ความโด่งดังของเชอร์ล็อก โฮล์มส์ ทำให้ผู้อ่านจำนวนมากเชื่อว่าเขามีตัวตนจริงและพากันเขียนจดหมายไปหาเขาอยู่เสมอ

นอกจากนี้เรื่องราวของเชอร์ล็อก โฮล์มส์ได้มีการนำไปดัดแปลงและแต่งเพิ่มเติมขึ้นใหม่อีกโดยนักเขียนคนอื่นอีกหลายคน ทั้งที่เขียนร่วมกับทายาทของโคนัน ดอยล์ และเขียนขึ้นใหม่อย่างเป็นเอกเทศ บทประพันธ์เรื่องเชอร์ล็อก โฮล์มส์ได้รับการดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ ละครวิทยุ และสื่ออื่นๆ อีกมากมายนับไม่ถ้วน กระทั่งบันทึกสถิติโลกในกินเนสบุ๊ค โดยได้ระบุไว้ว่า เชอร์ล็อก โฮล์มส์เป็น “ตัวละครที่มีผู้แสดงมากที่สุด” ภาพลักษณ์ของโฮล์มส์กลายเป็นสัญลักษณ์ของนักสืบ และส่งอิทธิพลต่อวรรณกรรมและการแสดงในประเภทรหัสคดีจำนวนมาก

ดร.จอห์น เฮมิช วัตสัน และ เชอร์ล็อก โฮล์มส์

ประวัติของดร.จอห์น วัตสัน

ดร.จอห์น เฮมิช วัตสัน (Dr. John Hemish Watson) หรือที่รู้จักทั่วไปในชื่อ หมอวัตสัน เขาเป็นตัวละครสำคัญตัวหนึ่งในเรื่องเชอร์ล็อก โฮล์มส์ หมอวัตสันเป็นเพื่อนสนิทของเชอร์ล็อก โฮล์มส์ และเป็นผู้บันทึกประวัติของโฮล์มส์ รวมถึงบันทึกคดีที่น่าสนใจต่าง ๆ ของโฮล์มส์เอาไว้ โคนัน ดอยล์ผู้แต่งได้สมมติให้นวนิยายเรื่องนี้เขียนขึ้นโดยหมอวัตสัน แล้วค่อยลงพิมพ์และเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์

ตามเนื้อเรื่อง หมอวัตสันรู้จักกับเชอร์ล็อก โฮล์มส์ เนื่องจากทั้งสองคนต่างก็ต้องการหาเพื่อนในการเช่าห้องพักร่วมกันในกรุงลอนดอน เขาและเชอร์ล็อก โฮล์มส์ได้เช่าห้องพักอยู่ด้วยกันที่บ้านเลขที่ 221 บี ถนนเบเกอร์ ในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ โดยมีเจ้าของห้องพักที่พวกเขาเช่าอยู่คือมิสซิสฮัดสัน ในราวช่วงปลายคริสต์

ภาพประกอบนิยายเชอร์ล็อก โฮล์มส์ในยุคแรกที่ตีพิมพ์เผยแพร่

ศตวรรษ 1807 หมอวัตสันได้แต่งงานกับนางสาวแมรี มอร์สตัน ซึ่งเป็นลูกความคนหนึ่งของโฮล์มส์ ต่อมาภายหลังภริยาของเขาก็ได้เสียชีวิตลง หลังจากนั้นหมอวัตสันก็ได้ย้ายกลับมาอยู่กับเชอร์ล็อก โฮล์มส์อีกครั้ง

กล่าวได้ว่า เชอร์ล็อก โฮล์มส์ใช้ชีวิตการทำงานส่วนใหญ่ของตนอยู่กับหมอวัตสัน ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทและผู้จัดบันทึกชีวประวัติของเขา หมอวัตสันมี 2 บทบาทในชีวิตของโฮล์มส์ อย่างแรกคือ เขาเป็นผู้ช่วยโฮล์มส์ในการสะสางคดี ทำหน้าที่คอยดูต้นทาง เป็นนกต่อ เป็นผู้ช่วย และผู้ที่คอยส่งข่าว

อย่างที่สองคือ เขาเป็นผู้บันทึกชีวประวัติของโฮล์มส์ เรื่องราวของโฮล์มส์ซึ่งเขียนขึ้นจากมุมมองของวัตสันในรูปแบบทศรูปของคดีที่มีเรื่องราวที่น่าสนใจต่างๆ ที่ซึ่งโฮล์มส์เคยสะสางมา โฮล์มส์มักบ่นว่างานเขียนของวัตสันนั้นไร้อารมณ์มากเกินไป และมักจะบอกให้วัตสันบันทึกแต่ข้อเท็จจริงกับรายงานทางวิทยาศาสตร์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

ถึงกระนั้น เชอร์ล็อก โฮล์มส์กับหมอวัตสันนั้นก็มีความเป็นมิตรต่อกันอย่างมาก มีการบรรยายในนวนิยายหลายครั้งหลายคราวถึงความชื่นชมที่โฮล์มส์มีต่อหมอวัตสัน ซึ่งมักถูกปิดบังเอาไว้ภายใต้ความเย็นชาของเขา

โดยรวมแล้วเชอร์ล็อก โฮล์มส์ประกอบอาชีพนักสืบอยู่เป็นเวลา 23 ปี และหมอวัตสันนั้นก็ได้อยู่ร่วมอาชีพในชีวิตการทำงานของเขานานถึง 17 ปี

Sherlock Holmes

ภาคหนึ่ง

จากบันทึกความทรงจำของนายแพทย์จอห์น เอช. วัตสัน

ผู้เคยสังกัดอยู่กรมแพทย์ทหารบก

1

มิสเตอร์ เซอร์ล็อก โฮล์มส์

ในปี ค.ศ. 1878 ข้าพเจ้าสำเร็จปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยลอนดอน แล้วจึงเดินทางไปยังเนตลีย์เพื่อศึกษาต่อในหลักสูตรที่กำหนดไว้สำหรับศัลยแพทย์แห่งกองทัพบก เมื่อจบการศึกษาที่นั่นแล้ว ข้าพเจ้าจึงได้เข้าบรรจุเป็นศัลยแพทย์ผู้ช่วยประจำกรมทหารราบนอร์ธัมเบอร์แลนด์ที่ห้าตามหน้าที่ผูกพัน ครั้งนั้นกรมทหารมีฐานที่มั่นอยู่ในอินเดีย กว่าที่ข้าพเจ้าจะตามไปสมทบได้ สงครามอัฟกานิสถานครั้งที่สองก็ปะทุขึ้นแล้ว เมื่อไปถึงบอมเบย์ ข้าพเจ้าจึงได้ทราบว่าการทหารของข้าพเจ้าได้รุดผ่านทะเลช่องเขาเข้าไปยังดินแดนของอริศัตรูจนไกลโซเสียแล้ว อย่างไรก็ตามข้าพเจ้าและทหารคนอื่นๆ อีกจำนวนหลายนายที่ตกอยู่ในสถานการณ์เดียวกันก็ได้ตามไปจนถึงเมืองกันดาฮาร์โดยสวัสดิภาพ ข้าพเจ้าได้พบกองทหารที่นั่นและเริ่มลงมือปฏิบัติหน้าที่ใหม่ในทันที

การศึกครั้งนั้นได้ทำให้หลายคนได้รับเกียรติยศและได้เลื่อนยศ เลื่อนตำแหน่ง แต่ข้าพเจ้ากลับได้รับแต่เคราะห์กรรมความโชคร้ายและหายนะ ข้าพเจ้าถูกโยกย้ายจากกองทหารไปประจำอยู่กองทหารเบิร์กเชอร์ และได้ร่วมรบในสมรภูมิมฤตยูแห่งไมวันด์ ที่นั่นข้าพเจ้าถูกยิงด้วยลูกปืนจีเซลเข้าที่ไหล่หลังหนึ่ง เจ็บตลั่นเลือดแดงได้กระดุกไหลราไป กระดูกแตกละเอียด ข้าพเจ้าคงจะต้องตกอยู่ในเงื้อมมือของพวกกาซีที่แสนโหดเหี้ยมเป็นแน่แท้ หากไม่ใช่เพราะ

ความจงรักภักดีและความกล้าหาญของเมอร์เรย์ ทหารรับใช้ของข้าพเจ้า เมอร์เรย์ได้เหวี่ยงข้าพเจ้าขึ้นไปพาดบนหลังม้าตัวหนึ่งแล้วพาไปถึงแนวรบของอังกฤษได้อย่างปลอดภัยในที่สุด

เป็นเพราะสภาพอันอดโรยจากความเจ็บปวด และอ่อนล้าจากความล้าบากยากเข็ญที่ต้องเผชิญอยู่เป็นเวลานาน ข้าพเจ้าจึงถูกเคลื่อนย้ายไปยังโรงพยาบาลใหญ่ที่เปซวาร์ พร้อมกับผู้ที่ได้รับบาดเจ็บอีกเป็นจำนวนมาก ที่โรงพยาบาลแห่งนี้ข้าพเจ้าได้พักผ่อนมีเรี่ยวแรงขึ้นมากและสามารถลุกเดินไปมาในหอผู้ป่วยได้ มีหน้าข้าพเจ้ายังออกไปอาบแดดเป็นเวลาชั่วครู่ชั่วยามที่ระบือยิ่งได้อีกด้วย แต่แล้วข้าพเจ้าก็เกิดเป็นโรคไขกระดูกน้อยซึ่งเป็นภัยอันเลวร้ายจากเหล่าสมบัติแห่งอินเดียที่เราครอบครองอยู่ ชีวิตของข้าพเจ้าต้องแขวนอยู่บนเส้นด้ายเป็นเวลานานหลายเดือน เมื่อสติกลับมาและอาการค่อยๆ ฟื้นตัวในที่สุด ข้าพเจ้าก็ยังคงอ่อนเพลียและซูบผอมเสียจนคณะแพทย์มีมติให้ส่งกลับประเทศอังกฤษทันที ข้าพเจ้าจึงถูกจำหน่ายลงเรือลำเลียง โอโรนเตส และหนึ่งเดือนต่อมาข้าพเจ้าได้เดินทางมาถึงท่าเทียบเรือพอร์ตสมัธ ด้วยสุขภาพที่ทรุดโทรมอย่างที่ไม่มีความฟื้นคืนดังเดิมได้ อย่างไรก็ตามก็ดีรัฐบาลซึ่งมีเมตตาอุทิศใจได้อนุญาตให้พักผ่อนเพื่อฟื้นฟูสุขภาพต่อไปอีกเป็นเวลาเก้าเดือน

ข้าพเจ้าไม่มีญาติมิตรในประเทศอังกฤษแม้แต่คนเดียว ดังนั้นจึงไร้พันธะความรับผิดชอบใดๆ อย่างแท้จริงและเป็นอิสระต่อตนเองเท่าที่เบี่ยงเลียงจำนวน 11 ชิลลิง 6 เพนนีต่อวันจะอำนวยความสะดวก ในพฤติการณ์เช่นนี้ข้าพเจ้าจึงเตร็ดเตร่อยู่ในลอนดอน ซึ่งเป็นดั่งบ่อเกรอะขนาดใหญ่ที่คัดกรองเอาเหล่าคนชั่วร้ายแถมมาแทรกทั้งหมดของจักรวรรดิอังกฤษรวมไว้ด้วยกันอย่างมีอาจดำนานได้ ข้าพเจ้าพักในลอนดอนอยู่ระยะหนึ่งที่โรงแรมส่วนบุคคลแห่งหนึ่งในถนนสแตนด์ โดยใช้ชีวิตไปวันๆ อย่างไรก็ตามก็รู้คุณค่าและใช้เงินทองที่มี

ตามใจตัวเองมากเกินไป ไม่ซ้าสภาวะทางการเงินที่เริ่มฝืดเคืองก็ทำให้ตระหนักว่า คงต้องย้ายออกจากเมืองใหญ่แห่งนี้ไปอยู่ที่ใดสักแห่งในชนบท ไม่เช่นนั้นก็จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินชีวิตเสียใหม่อย่างสิ้นเชิง ข้าพเจ้าเลือกวิธีหลังและตัดสินใจที่จะย้ายออกจากโรงแรมไปเพื่อหาที่อยู่ใหม่ซึ่งแสดงความอวดมั่งอวดมีน้อยกว่าและเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าด้วย

ในวันเดียวกันกับที่ข้าพเจ้าได้ข้อสรุปนี้ ใครบางคนมาตบไหล่ข้าพเจ้าขณะที่กำลังยืนอยู่ในร้านครีเอทีฟบาร์ เมื่อข้าพเจ้าหันมาหา ก็จำได้ว่าเป็นสแตมฟอร์ดนั่นเอง เขาเคยเป็นลูกมือของข้าพเจ้าที่บาร์ดส์ การได้เห็นใบหน้าที่เป็นมิตรในท่ามกลางเมืองใหญ่ที่แสนจะสับสนวุ่นวายเช่นลอนดอน ย่อมเป็นสิ่งที่น่ายินดีปรีดาอย่างแท้จริงแก่คนที่กำลังอ้างว้างเปล่าเปลี่ยว แม้เมื่อก่อนสแตมฟอร์ดจะไม่ได้สนิทสนมอะไรกับข้าพเจ้าเป็นพิเศษ แต่ตอนนี้สีข้าพเจ้าร้องทักเขาอย่างตลกดีใจทีเดียว และดูเหมือนว่าเขาเองก็ตั้งใจที่ได้พบข้าพเจ้าด้วยความลึกลับอันเต็มเปี่ยม ข้าพเจ้าจึงชักชวนให้เขากินกลางวันกับข้าพเจ้าที่ภัตตาคารฮอลบอร์น แล้วเราก็โดยสารรถม้าเข้าไปด้วยกัน

“คุณไปทำอะไรมาบ้าง วัตสัน” เขาเอ่ยถามด้วยความสงสัยอย่างที่มีได้มีอะไรแอบแฝงอยู่เลย ในขณะที่รถม้าของเราวิ่งไปตามถนนของลอนดอนที่พลุกพล่านไปด้วยผู้คน “คุณผอมราวกับไม้ขีด มีหน้าซ้ำผิวยังคล้ำราวกับสีผิวของลูกนัทด้วย”

ข้าพเจ้าเล่าเกี่ยวกับการผจญภัยของข้าพเจ้าให้เขาฟังอย่างคร่าวๆ แต่เล่ายังไม่ทันจบดี เราก็มาถึงจุดหมายปลายทางของเราเสียแล้ว

“โชคร้ายเสียจริง!” เขากล่าวอย่างสงสารเห็นใจ หลังจากที่ได้ฟังเรื่องราวแห่งความโชคร้ายของข้าพเจ้า “คุณคิดจะทำอะไรต่อไป”

“ผมกำลังหาที่อยู่” ข้าพเจ้าตอบ “กำลังพยายามแก้ปัญหาที่ว่าจะหาห้องเช่าที่อยู่สบายในราคาเหมาะสมได้หรือไม่”

“น่าแปลกเสียจริง” สแตมฟอร์ดกล่าว “วันนี้คุณเป็นคนที่สองที่เปรยเรื่องทำนองนี้กับผม”

“ใครกันเป็นคนแรก” ข้าพเจ้าถาม

“เพื่อนคนหนึ่ง เขาทำงานอยู่ในห้องทดลองเคมีของโรงพยาบาล เขานี้เขาเพิ่งบ่นว่ายังหาคนร่วมอาศัยในห้องเช่าต่างๆ ที่เขาพบไม่ได้ ซึ่งค่าเช่าของห้องเช่าที่ว่ายสูงเกินกำลังของเขายู่สักหน่อย”

“ให้ตายเถอะ!” ข้าพเจ้าอุทานขึ้นมา “หากเขาต้องการใครสักคนมาอยู่ด้วยและหารค่าเช่าล่ะก็ ผมนี้แหละคือคนนั้น ผมเองก็อยากมีเพื่อนร่วมห้องจะได้ไม่ต้องพักอยู่คนเดียว”

สแตมฟอร์ดมองข้ามแก้วไวน์ของตนมาที่ข้าพเจ้าด้วยสายตาแปลกๆ ขอบกล “คุณยังไม่รู้จักเซอร์ลอร์ด โฮล์มส์” เขากล่าว “บางทีคุณอาจไม่ยากได้เขามาเป็นเพื่อนร่วมชายคาก็ได้”

“ทำไมล่ะ เขามีอะไรไม่ดีไม่งามหรือ”

“อ้อ ผมไม่ได้หมายความว่าเขาไม่ดี แต่เขาออกจะเป็นคนที่มีความคิดแปลกประหลาดและสนใจในศาสตร์บางแขนงเป็นอย่างมาก เท่าที่ผมรู้ เขาเป็นคนดีใช้ได้ทีเดียว”

“เขาทำจะเป็นนักศึกษาแพทย์” ข้าพเจ้าลองเดา

“ไม่ใช่—ผมเองก็ไม่รู้ว่าเขากำลังมันหมายจะทำอะไร ผมว่าเขามีความรู้ในเรื่องกายวิภาคศาสตร์เป็นอย่างดี และเป็นนักเคมีชั้นเยี่ยม แต่เท่าที่ผมรู้ เขาไม่เคยได้เรียนวิชาทางด้านแพทยศาสตร์อย่างเป็นทางการแต่อย่างใดเลย การค้นคว้าหาความรู้ของเขามีลักษณะไม่ปะติดปะต่อกันและแปลกประหลาดมาก อย่างไรก็ตามเขาก็กลับสะสมความรู้ชอกแซกเอาไว้มากมาย ชนิดที่อาจจะทำให้เหล่าครูอาจารย์ของเขาต้องถึงกับพิศวงงงงวยได้เลย”

“คุณไม่เคยถามเขาบ้างหรือว่าเขากำลังมุ่งหมายจะทำอะไร”
ข้าพเจ้าถาม

“ไม่เคย เขาไม่ใช่คนประเภทที่จะยอมเล่าอะไรให้ใครฟัง
ง่ายๆ แต่หากเขาเกิดนึกอยากพูดคุยล่ะก็ เขาก็จ๊อเป็นเหมือนกัน”

“ผมอยากจะไปพบเขา” ข้าพเจ้ากล่าว “หากผมต้องพัก
อาศัยอยู่กับใครก็ตาม ผมก็อยากได้คนที่ฉันนิสัยรักเรียนและไม่ช่าง
พูดมากกว่า ผมยังไม่แข็งแรงพอที่จะต้องทนกับเสียงดังเอะอะมะเทิง
หรือความเครียดใดๆ ซึ่งทำให้ผมเต็มกลืนเต็มทีในออฟฟิศสถาน
และยังรู้สึกเข็ดขามกับมันตลอดชีวิตที่เหลืออยู่ ผมจะพบกับเพื่อนผู้
ของคุณได้อย่างไร”

“เขาอยู่ที่ห้องทดลองอย่างแน่นอน” เพื่อนของข้าพเจ้าตอบ
“บางที่เขาหายหน้าไปเป็นอาทิตย์ๆ แต่พอจะอยู่ก็อยู่ตั้งแต่เช้าจรด
ค่ำเลยล่ะ หลังกินกลางวันกันเสร็จแล้ว เราเดินทางไปที่นั่นด้วยกัน
ก็ได้ หากว่าคุณต้องการ”

“แน่นอน” ข้าพเจ้าตอบแล้วเราก็ก็นไปสนทนาเรื่อง
อื่นกัน

หลังจากออกจากภัตตาคารฮอลบอร์น ขณะที่เราอยู่ระหว่างทาง
ไปโรงพยาบาล สแตมฟอร์ดได้เล่าถึงคุณลักษณะพิเศษของชายที่
ข้าพเจ้าหมายจะได้เป็นเพื่อนร่วมห้องเข้าเพิ่มเติมอีกสองสามเรื่อง

“คุณห้ามตำหนิผมนะ หากว่าคุณเข้ากันกับเขาไม่ได้” เขา
กล่าว “ผมไม่รู้อะไรเกี่ยวกับเขาเท่าใด นอกจากการได้พบกับเขา
ในห้องทดลองเป็นครั้งคราวเท่านั้น คุณเป็นคนประสงคิให้ผมจัดการ
เรื่องนี้ให้เอง ดังนั้นคุณจะต้องไม่ถึงผมไปมีส่วนรับผิดชอบนะ”

“หากเราเข้ากันไม่ได้ เราก็นจะแยกจากกันโดยไม่ยาก”
ข้าพเจ้าตอบ “สแตมฟอร์ด” ข้าพเจ้าพูดต่อ พลางจ้องหน้าเพื่อนของ
ข้าพเจ้าเขม็ง “ดูเหมือนว่าคุณมีเหตุผลบางประการในการปฏิเสธที่จะ

ข้องเกี่ยวกับเรื่องนี้ เพื่อนผู้ที่มีอารมณ์ร้ายกาจน่ากลัว หรือว่าอย่างไรรกัน กรุณาอย่าอ้อมค้อมมอมพะนำในเรื่องนี้เลย”

“การต้องอธิบายสิ่งที่อธิบายไม่ได้ไม่ใช่เรื่องง่ายเลย” เขาตอบพลางหัวเราะ “ผมว่าโฮล์มส์ออกจะยึดมั่นในหลักวิทยาศาสตร์เกินไปสักหน่อย—จนแทบจะเรียกได้ว่าเป็นความเลียดเย็นทีเดียว ผมพอจะนึกภาพออกว่าเขาให้เพื่อนคนหนึ่งกินอัลคาลอยด์ตัวใหม่ที่ได้จากพืชเข้าไป ขอให้คุณเข้าใจไว้ด้วยว่าไม่ใช่เพราะเขาคิดร้ายหรืออะไร แต่นั่นเป็นเพียงเพราะเขาอยากรู้ผลที่เที่ยงแท้แน่นอนของมันอย่างใจจดใจจ่อนั่นเอง เพื่อให้ความยุติธรรมกับเขา ผมคิดว่าเขาก็พร้อมที่จะกินมันเองเช่นกัน ดูเหมือนว่าเขามีความลุ่มหลงในความรู้ที่ถ่องแท้และแน่นอนอย่างเป็นเอามาก”

“ก็ดีแล้วนี่”

“ใช่ แต่บางครั้งมันอาจจะมากเกินไปอดทนนะสิ เช่น ตอนที่เขาใช้ไม้ตีศพในห้องผ่าตัดอย่างไรล่ะ มันต้องเป็นเรื่องที่ประหลาดพิลึกอย่างแน่นอน”

“ตีศพอย่างนั้นหรือ!”

“ใช่แล้วครับ เพื่อตรวจสอบดูว่าจะเกิดรอยฟกช้ำกับศพได้มากเพียงใด ผมได้เห็นเขากำลังตีศพมากับตาของผมเลย”

“แต่คุณบอกว่าเขาไม่ได้เป็นนักศึกษาแพทย์นี่”

“ไม่ใช่ พระเจ้าเท่านั้นที่รู้ว่าจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าของเขาคืออะไร เรามาถึงแล้ว คุณจงสร้างทัศนคติต่อตัวเขาเองก็แล้วกัน” ขณะที่เขาพูด เราได้เลี้ยวเข้าซอยแคบๆ และผ่านเข้าไปทางประตูข้างเปิดให้เข้าไปสู่ปีกหนึ่งของโรงพยาบาลขนาดใหญ่ ข้าพเจ้าคุ้นเคยกับสถานที่แห่งนี้อย่างดี ดังนั้นจึงไม่ต้องให้ใครนำทาง ขณะที่เราเดินขึ้นบันไดหินที่มเทาทั้งทอดไปยังโถงทางเดินขนาดยาวซึ่งเห็นแต่ผนังสีขาวและบานประตูลีลาอันงดงาม ที่เกือบสุดโถงทางเดินนั้นมีทางเดินเพดานต่ำแยก

จากโถงนำไปสู่ห้องทดลองเคมี

ห้องแห่งนั้นโอโถง เคลื่อนไปด้วยขวดจำนวนนับไม่ถ้วน บรรจุธาตุเดี่ยวหน้ากว้างซึ่งเต็มไปด้วยหลอดแก้วคอยาว หลอดแก้วทดลองและตะเกียงบนเซนที่มีเปลวไฟสีฟ้ากะพริบไหวตั้งกระจายอยู่ทั่วห้อง มีนักศึกษาอยู่คนเดียวในห้องนั้น เขากำลังก้มหน้าก้มตาอยู่เหนือโต๊ะตัวหนึ่งซึ่งอยู่ไกลออกไปและหมกมุ่นอยู่กับงานของตน เสียงฝีเท้าของเราทำให้เขาหันมามองแล้วลุกพรวดขึ้นยืนพร้อมส่งเสียงร้องอย่างยินดีปริดา “ผมพบแล้ว! ผมพบแล้ว” เขาร้องตะโกนบอกสหายของข้าพเจ้า แล้วก็วิ่งมาหาเราพร้อมหลอดแก้วทดลองในมือ “ผมพบตัวทำปฏิกิริยาที่ถูกทำให้ตกตะกอนโดยฮีโมโกลบินแล้ว ไม่ใช่จากปัจจัยอื่นแต่อย่างใด” การได้ค้นพบเหมือนทองคำเข้าสีกแห่งอาจไม่ได้ทำให้สีหน้าของเขาแสดงความดีใจอย่างลึกล้ำได้เท่ากับเรื่องนี้เป็นแน่

“มิสเตอร์เซอร์ล็อก โฮล์มส์ นี่คือหมอวัตสัน” สแตมฟอร์ดแนะนำเราให้รู้จักกัน

“สวัสดีครับ” เขาทักอย่างเป็นกันเอง พลังบีบมือข้าพเจ้าด้วยกำลังแรงอย่างที่ข้าพเจ้าไม่เคยคิดว่าเขามี “ผมมองออกว่าคุณเคยอยู่ที่ออฟฟิศสถานมาก่อน”

“คุณทราบได้อย่างไรกัน” ข้าพเจ้าถามด้วยความรู้สึกประหลาดใจ

“ช่างเถอะ” เขาพูดพลางหัวเราะเบาๆ กับตัวเอง “ประเด็นสำคัญในตอนนี้คือเรื่องฮีโมโกลบิน คุณคงได้เห็นความสำคัญของการค้นพบของผมครั้งนี้โดยไม่ต้องสงสัย”

“ในทางเคมีแล้วเป็นเรื่องที่น่าสนใจโดยไม่ต้องสงสัย “แต่ในทางปฏิบัติ...”

“อ้าว คุณ นี่เป็นการค้นพบทางนิติเวชศาสตร์ที่ใช้การได้ดีที่สุดแห่งยุคเชียวนะ คุณไม่เห็นหรือว่ามันจะช่วยให้เราทดสอบ

รอยเลือดได้อย่างไม่มีผิดพลาดเลย มาตรงนี้ที่ครับ!” เขาดึงแขนเสื้อคลุมของผมไปยังโต๊ะที่เขากำลังทำงานค้างอยู่ “เราจะลองทดลองกับเลือดสดๆ กันดู” เขากล่าว พลังแห่งเข็มเล่มยาวเข้าที่นิ้วมือของเขา แล้วให้เลือดหยดลงในหลอดปิเปตต์ “เออละ ผมใส่เลือดจำนวนเล็กน้อยนี้ลงไปผสมกับน้ำหนึ่งลิตร คุณเห็นแล้วสินะว่าส่วนผสมที่ได้มีลักษณะเหมือนน้ำเปล่าบริสุทธิ์ทีเดียว สัดส่วนของเลือดมีไม่น่าเกินหนึ่งในล้าน อย่างไรก็ตามผมไม่สงสัยเลยว่าเราจะทำให้เกิดปฏิกิริยาเคมีที่มีลักษณะพิเศษขึ้น” ระหว่างที่พูดเขานำผลึกสีขาวสองสามผลึกมาใส่ลงในเหยือก จากนั้นจึงเติมของเหลวใสๆ ลงไปหลายหยด ชั่วจิตใจเดียวส่วนผสมได้เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแดง มีผงสีน้ำตาลตกตะกอนอยู่ก้นเหยือกด้วย

“นั่นไง! นั่นไง!” เขาร้องพลาบตบมือตอบไม้ สีหน้าดีอกดีใจราวกับเด็กที่ได้ของเล่นใหม่ “คุณคิดอย่างไร?”

“ดูเหมือนว่าจะเป็นการทดสอบที่ละเอียดรอบคอบมาก” ข้าพเจ้าให้ความเห็น

“เยี่ยม! ยอดเยี่ยมไปเลย! การทดสอบแบบดั้งเดิมที่ใช้มาจากต้นแก้วเจ้าจอมนั้นเชื่องช้าและไม่แน่นอน การตรวจดูเม็ดเลือดแดงด้วยกล้องจุลทรรศน์ก็เช่นกัน อย่างหลังเป็นวิธีที่ไม่มีประโยชน์ หากว่ารอยเลือดเกิดขึ้นนานสองสามชั่วโมงแล้ว แต่บัดนี้วิธีทดสอบแบบใหม่สามารถใช้ได้ทั้งกับเลือดเก่าและเลือดใหม่ หากได้มีการคิดค้นการทดสอบแบบนี้ขึ้นมาก่อน คนหลายร้อยคนที่เดินเพ่นพ่านอยู่บนโลกใบนี้ก็จะได้รับโทษจากอาชญากรรมที่ตนก่อไปนานแล้ว”

“จริงด้วย!” ข้าพเจ้าพึมพำ

“คดีอาชญากรรมทั้งหลายทั้งมวลต่างต้องพึ่งเรื่องเดียวนี้มาตลอด ใครคนหนึ่งอาจเป็นผู้ต้องสงสัยหลังจากได้ก่ออาชญากรรมไปแล้วเป็นแรมเดือน เสื้อผ้าของเขาจะถูกตรวจสอบและพบว่ามียอย

เปื้อนสน้ำตาลติดอยู่ มันเป็นรอยเลือด รอยโคลน รอยสนิม หรือรอย
ผลไม้เลอะ หรือรอยอะไรกันแน่ คำถามนี้ทำให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน
มากต้องงงนัง เพราะเหตุใดนะหรือ ก็เพราะว่ายังไม่มีใครทดสอบ
ที่เชื่อถือได้นั่นเอง แต่ตอนนี้เรามีการทดสอบตามแบบเซอร์ล็อก โฮล์มส์
แล้ว ดังนั้นจากนี้จะไม่มีปัญหายุ่งยากใดๆ อีกต่อไป”

นัยน์ตาของเขาเป็นประกายขณะพูด เขาเอามือทาบลงที่
หัวใจแล้วไ้กรวากับว่ากำลังคำนับผู้ชมที่ปรบมือเกรียวกราวอยู่ใน
จินตนาการของเขา

“คุณทำได้ดีทีเดียว” ข้าพเจ้าเอ่ยขึ้น และรู้สึกประหลาดใจเป็น
อย่างมากในความกระตือรือร้นของเขา

“เมื่อปีที่แล้วมีคดีของฟอน บิสชอฟฟ์ที่แฟรงก์เฟิร์ต หากว่า
ตอนนั้นมีการทดสอบนี้ใช้แล้ว มันจะต้องถูกจับแขวนคอเป็นแน่รวมทั้ง
คดีของไอ้เมสันแห่งเบรตฟอร์ดและไอ้มุลเลอร์ที่จำวโน้ไอ้เลอเพวเรอร์
แห่งมดท์เปิลลิเยร์ กับไอ้แซมสันแห่งนิวออร์ลีนส์ด้วย ผมยังเอ่ยชื่อ
คดีต่างๆ ที่อาจใช้การทดสอบนี้ชี้ขาดได้อีกเป็นยี่สิบคดีทีเดียว”

“นี่คุณเป็นปฏิทินอาชญากรรมเดินได้เลยนะ” สแตมฟอร์ด
พูดพลางหัวเราะ “คุณน่าจะเริ่มเขียนหนังสือที่เกี่ยวกับอะไรเทือกนี้
แล้วตั้งชื่อว่า รวมข่าวอาชญากรรมในอดีต ดีไหม”

“อาจเป็นหนังสือที่น่าอ่านมากเหมือนกัน” เซอร์ล็อก โฮล์มส์
กล่าว ขณะเอาพลาสติกแผ่นเล็กปิดรอยเข็มบนนิ้วของเขา “ผมต้อง
ระมัดระวังตัว” เขากล่าวต่อพลางหันหายิ้มให้ข้าพเจ้า “เพราะว่าผม
เล่นอยู่กับยาพิษจำนวนมาก” เขายื่นมือออกมาขณะพูด ข้าพเจ้าจึงได้
สังเกตเห็นว่ามือของเขามีพลาสติกแผ่นเล็กๆ แบบเดียวกันปะอยู่
โดยทั่ว อีกทั้งยังเป็นรอยต่างจากบรรดากรดอย่างแรง

“เรามาที่นี่ด้วยเรื่องอะไร” สแตมฟอร์ดเอ่ย พลางนั่งลงบนม้านั่ง
สูงสามขาตัวหนึ่งแล้วใช้เท้าถีบอีกตัวมาทางข้าพเจ้า “เพื่อนของ

ผมผู้ที่กำลังอยากได้ที่อยู่ และเนื่องจากว่าคุณกำลังบอกว่าคุณยังหา
โครมาอยู่ด้วยไม่ได้ ผมจึงคิดว่าน่าจะพาให้คุณทั้งสองได้มารู้จักกัน
ดีกว่า”

เซอร์ล๊อค โฮล์มส์แสดงอาการยินดีปรีดาเมื่อคิดว่าข้าพเจ้า
จะมาแบ่งห้องเช่ากับเขา “ผมไปดูห้องชุดแห่งหนึ่งที่ถนนเบเกอร์เอ
ไว์” เขาพูด “ซึ่งน่าจะเหมาะกับเราเป็นอย่างมาก ผมหวังว่าคุณคงจะ
ไม่รังเกียจกลิ่นยาสูบฉุนๆ นะ”

“ผมเองก็สูบ ‘ซิปส์’ อยู่เหมือนกัน” ข้าพเจ้าตอบ

“ดีเลย ผมมีสารเคมีอยู่มากมายเป็นปกติ และมักทำการ
ทดลองเป็นครั้งคราว นั่นจะเป็นการรบกวนคุณไหม”

“ไม่แต่อย่างใด”

“ผมขอหาข้อบกพร่องอื่นๆ ของผมสักหน่อย บางคราวผม
อาจจะอยู่ในภาวะหดหู่ซึมเศร้าและไม่เปิดปากพูดอะไรเลยอยู่หลาย
วัน คุณอย่าคิดว่าผมวิปริตทางอารมณ์นะครับหากผมเป็นเช่นนั้น
คงปล่อยผมให้อยู่ตามลำพังแล้วในไม่ช้าผมก็จะกลับมาเป็นปกติเอง
ที่นี้คุณมีข้อบกพร่องที่ต้องสารภาพบ้างหรือไม่ จะเป็นการดีหากว่า
เพื่อนสองคนได้รู้ข้อเสียที่แย่ที่สุดของกันและกันก่อนที่จะเริ่มอยู่ด้วย
กันอย่างไรล่ะ”

ข้าพเจ้าหัวเราะเมื่อถูกคาดคั้นได้ส่วนเช่นนี้ “ผมเลี้ยงลูก
สุนัขเอาไว้ตัวหนึ่ง” ข้าพเจ้ากล่าว “และรังเกียจเสียงดังอีกทีก็เพราะ
ประสาทของผมไม่ค่อยดี ผมมักตื่นนอนในเวลาที่ไม่น่าปกติและยัง
เกียจคร้านเป็นที่สุด ผมยังมีข้อเสียอีกหลายประการแม้เวลาสบายดี
แต่ความบกพร่องข้างต้นเป็นข้อหลักๆ อยู่ในขณะนี้”

“คุณรวมเสียงเล่นไวโอลินเอาไว้ในกลุ่มเดียวกับเสียงดัง
อีกทีก็ด้วยหรือเปล่า” เขาถามอย่างร้อใจ

“นั่นแล้วแต่ผู้บรรเลง” ข้าพเจ้าตอบ “ไวโอลินที่เล่นได้อย่าง

ไฟเราะเปรียบเสมือนสิ่งเช่นสรวงปวงเทพเจ้า ส่วนไวโอลินที่เล่นห่วย...”

“โอ้! นั่นย่อมไม่มีปัญหา” เขาร้องขึ้น กลัวกับการหัวเราะอย่างรื่นเริง “ผมถือว่าเรटकกลงกันได้แล้ว เหลืออยู่แต่ว่าห้องแห่งนั้นจะถูกใจคุณหรือไม่”

“เราจะไปดูกันเมื่อไร”

“คุณมาหาผมที่นี่พรุ่งนี้เที่ยง แล้วเราค่อยไปด้วยกันเพื่อจัดการทุกอย่างให้เรียบร้อย” เขาตอบ

“ได้ พบกันเวลาเที่ยงตรง” ข้าพเจ้าพูด ขณะจับมืออำลาเขา เราปล่อยให้เขาทำงาน่วนอยู่กับสารเคมีของเขาต่อ แล้วเดินไปยังโรงแรมของข้าพเจ้าด้วยกัน

“เออนี้” ข้าพเจ้าโพล่งขึ้นมา พลังหยุดกึกแล้วหันไปหา สแตมฟอร์ด “หมอนั่นรู้ได้ยังไงที่ผมไปอยู่อัฟกานิสถานมา”

เพื่อนของข้าพเจ้ายิ้มอย่างมีเลศนัย “นี่เป็นเพียงลักษณะพิเศษเล็กๆ น้อยๆ ของเขาเท่านั้นนะ” เขากล่าว “คนอื่นเป็นจำนวนไม่น้อยก็อยากรู้เช่นกันว่าเขารู้เรื่องอะไรต่อมิอะไรได้อย่างไรกัน”

“โอ! ช่างลึกลับซับซ้อนอะไรเช่นนั้น” ข้าพเจ้าร้องพลังภูมิ “นี่เป็นเรื่องที่น่าสนใจยิ่งนัก ผมรู้สึกขอบคุณคุณมากที่นำพาให้เราได้รู้จักกัน ‘การศึกษามนุษย์อย่างถ่องแท้แน่นอนนั่นคือการพิจารณาที่ตัวมนุษย์เอง’ คุณก็รู้อยู่”

“ถ้าอย่างนั้นคุณก็ต้องศึกษาเขา” สแตมฟอร์ดกล่าวขณะลาข้าพเจ้า “อย่างไรก็ดี คุณจะพบว่าเขาเป็นโจทย์ที่แก้ยากทีเดียว ผมพนันได้เลยว่าเขาจะเรียนรู้จากคุณมากกว่าที่คุณจะเรียนรู้อะไรจากเขา ลาก่อนนะ”

“ลาก่อน” ข้าพเจ้าตอบ แล้วเดินต่อไปยังโรงแรมด้วยความรู้สึกสนใจเพื่อนใหม่ของข้าพเจ้าเป็นกำลัง

2

ศาสตร์แห่งการอบน่าน

เราพบกันในวันถัดมาตามที่เขานัดไว้ และได้ไปสำรวจดูห้องชุดเลขที่ 221 บี ถนนเบเกอร์ที่เขาพูดถึงในครั้งที่เราพบกัน ห้องชุดแห่งนั้นมีห้องนอนที่นอนอยู่สองห้องและห้องนั่งเล่นขนาดใหญ่ที่โปร่งสบายหนึ่งห้องซึ่งตกแต่งไว้อย่างน่ารื่นรมย์ มีหน้าต่างใหญ่สองบานเพื่อให้แสงสว่างลอดเข้ามาได้ ห้องชุดแห่งนี้เป็นที่ถูกใจในทุกด้าน เมื่อลองหารค่าเช่าดูแล้ว ราคาอยู่ในระดับที่พอรับไหว เราจึงตกลงเช่าในทันทีและเริ่มเข้าอยู่เลย ในค่ำวันนั้นเองข้าพเจ้าได้ขนข้าวของออกจากโรงแรม และในเช้าวันรุ่งขึ้นเซอร์ล็อก โฮล์มส์ก็ย้ายตามข้าพเจ้ามาพร้อมหีบและกระเป๋าเดินทางอีกหลายใบ ช่วงวันหรือสองวันแรกเราต่างยุ่งอยู่กับการเอาของออกจากกระเป๋าเพื่อจัดเรียงให้เหมาะสมที่สุด เมื่อแล้วเสร็จเราจึงค่อยๆ เริ่มทำตัวตามสบายและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ของเรา

โฮล์มส์ไม่ใช่คนที่อยู่ร่วมด้วยได้ยากอย่างแน่นอน เขาสงบเงียบตามแบบของเขา และกิจวัตรของเขาก็มีความสม่ำเสมอ เขาแทบจะไม่อยู่ตึกเกินเวลาสี่ทุ่ม กินอาหารเข้าเป็นเวลาและออกไปข้างนอกก่อนที่จะข้าพเจ้าจะลุกจากเตียงในตอนเช้าเสียอีก บางครั้งเขาใช้เวลาทั้งวันอยู่ในห้องปฏิบัติการเคมี บางครั้งก็อยู่ในห้องผ่าตัด และบางครั้งเขาก็เดินระยะไกลซึ่งดูเหมือนว่าได้พาเขาเข้าไปสู่บรรดาย่านเสื่อมโทรมชั้นต่ำที่สุดของเมือง หากเขาตั้งใจทำงานอย่างเอาใจจริง เอาใจแล้วละก็ไม่มีอะไรเกินกำลังของเขาไปได้ จนบางครั้งก็เกิด

ปฏิกิริยาสะท้อนเข้าครอบงำจิตใจของเขา และเขาจะนอนอยู่ที่เก้าอี้ยาวในห้องนั่งเล่นได้เป็นวัน ๆ โดยแทบจะไม่พูดอะไรเลยแม้คำเดียว หรือไม่ขยับเขยื้อนกล้ามเนื้อกายเลยตั้งแต่เข้าจรรถกลางคืน ในคราวเหล่านี้นั่นเองที่ข้าพเจ้าได้เห็นอาการเหม่อลอยเคลิ้มฝันอยู่ในดวงตาของเขา จนข้าพเจ้าแทบจะสงสัยว่าเขากำลังติดยาเสพติดบางชนิดอยู่ แต่ว่าการครองสติอารมณ์และประวัติอันขาวสะอาดตลอดชีวิตของเขาได้ขวางกั้นความคิดนี้เอาไว้

ผ่านไปหลายสัปดาห์ ความสนใจของข้าพเจ้าในตัวเขาและความอยากรู้อยากเห็นของข้าพเจ้าเกี่ยวกับเป้าหมายในชีวิตของเขาก็ค่อย ๆ เพิ่มพูนขึ้นทีละน้อย ตัวตนและบุคลิกลักษณะของเขาเป็นแบบที่ดึงดูดความสนใจผู้สังเกตแม้จะอย่างผิวเผินที่สุดเอาไว้ได้ ว่าด้วยเรื่องความสูง เขาทำจะสูงเกินหกฟุต และยังมีผมแห้งเหลือเกินจนยิ่งทำให้ดูสูงขึ้นไปอีกเป็นกำลั ง สายตาของเขาคมกริบและเฉียบแหลม เว้นแต่ในช่วงเชื่องซึมเฉื่อยชาเป็นระยะ ๆ ดังที่ข้าพเจ้าได้กล่าวถึงมาแล้ว จมูกที่ผอมงุ้มตั้งจมูกเหยี่ยวทำให้ลักษณะท่าทางทั้งหมดของเขาเต็มไปด้วยความระวังระไวและความเด็ดเดี่ยว คางของเขาก็เช่นกัน มันยื่นเด่นออกมาและมีลักษณะเป็นเหลี่ยมซึ่งส่อให้เห็นว่าเขาเป็นคนที่มีความแน่วแน่มั่นคง มือของเขาเลอะเปรอะน้ำหมึกและน้ำยาเคมีอยู่โดยทั่ว อย่างไรก็ตามเขาก็ยังมีสัมผัสที่ละเอียดอ่อนนุ่มนวลเป็นที่สุด ดังที่ข้าพเจ้าได้มีโอกาสสังเกตเห็นอยู่บ่อยครั้งตอนที่ดูเขาหยิบจับเครื่องมือที่บอบบางของเขา

ท่านผู้อ่านอาจคิดว่าข้าพเจ้าเป็นคนชอบสอดรู้สอดเห็นที่ไม่ได้ความก็ได้ หากข้าพเจ้าจะสารภาพว่าชายผู้นี้ได้กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นของข้าพเจ้ามากเพียงใด และบ่อยเพียงใดที่ข้าพเจ้าพยายามอย่างยิ่งในการทำให้เขาปริปากพูดเรื่องราวของตัวเองออกมาอย่างใดก็ได้ ก่อนที่ข้าพเจ้าจะแสดงวินิจฉัยอะไรออกไป ขอให้ท่านโปรด

ระลึกเอาไว้ว่า ชีวิตของข้าพเจ้าไม่ได้มีความมุ่งหมายอะไรเพียงใด และมีเรื่องเพียงน้อยนิดเท่านั้นที่ข้าพเจ้าจะใส่ใจ สุขภาพของข้าพเจ้าเป็นสิ่งที่กีดกันไม่ให้ข้าพเจ้าได้ออกไปไหนต่อไหนนัก เว้นก็แต่เมื่ออากาศดีเป็นพิเศษเท่านั้น และข้าพเจ้าก็ไม่ได้มีมิตรสหายที่จะแวะมาเยี่ยม ซึ่งจะเป็นการทำลายความน่าเบื่อหน่ายที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของข้าพเจ้าได้ เมื่อต้องตกอยู่ในสภาพเช่นนี้ข้าพเจ้าจึงให้ความสนใจกับความลึกลับเล็กๆ น้อยๆ ที่แวดล้อมเพื่อนของข้าพเจ้าผู้นั้นอยู่เป็นอย่างมาก และใช้เวลาอยู่นานในการพยายามไขปมแห่งความเร้นลับนั้นออกให้ได้

เขาไม่ได้ศึกษาวิชาทางการแพทย์ การตอบคำถามของเขาได้ยืนยันข้อคิดเห็นของสแตมฟอร์ดในเรื่องนี้อยู่เช่นกัน เพราะดูเหมือนเขาจะไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนกระบวนวิชาใดๆ ที่ทำให้เขาได้รับปริญญาทางด้านวิทยาศาสตร์ได้และไม่มีช่องทางอันเป็นที่ยอมรับใดๆ ในการแสดงว่าเขาได้เข้ามาอยู่ในโลกแห่งวิชาความรู้เลย อย่างไรก็ตามกระตือรือร้นของเขาในการศึกษาวิชาบางสาขาก็มีความน่าทึ่ง และภายในขอบเขตแห่งสรรพวิชาที่แปลกประหลาดนั้น ความรู้ของเขากลับกว้างขวางและละเอียดลุ่มลึกอย่างมากเสียจนการสังเกตต่างๆ ของเขาทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกพิศวงงงงวยทีเดียว แน่แน่นอนว่าคงไม่มีผู้ใดทุ่มเททำงานอย่างหนักหน่วงเพื่อให้ได้ความรู้ที่เที่ยงตรงแม่นยำถึงเพียงนี้ เว้นเสียแต่ว่าเขาผู้นั้นจะได้ตั้งเป้าหมายที่แน่วแน่ชัดเจนเอาไว้ แทบจะไม่มีนักเรียนนักอ่านที่จับจดคนใดได้ชื่อว่ามีความรู้ที่ถูกต้องเที่ยงตรง และคงไม่มีใครคนใดยอมให้เรื่องหยุ่มหยุิมยิบย่อยมาเป็นภาระรบกวนสมองของตน เว้นแต่ว่าเขาจะต้องมีเหตุผลที่ดีมากในการทำเช่นนั้น

ความไม่รู้ของเขานั้นน่าทึ่งพอๆ กับความรู้ที่เขามี เขาแทบจะไม่มีความรู้เรื่องวรรณกรรม ปรัชญา ตลอดจนการเมืองร่วมสมัย

เลย เมื่อข้าพเจ้าเอ่ยถึงโรมัส คาร์โลส เขากลับถามออกมาอย่างซื่อ เป็นที่สุดว่าโรมัส คาร์โลสคือใครและได้ทำอะไรไว้บ้าง ความประหลาดใจของข้าพเจ้ามาถึงจุดสูงสุดเมื่อข้าพเจ้าบังเอิญพบว่าเขาไม่มีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีของโคเปอร์นิคัสและองค์ประกอบของระบบสุริยะเลย การที่มีมนุษย์ซึ่งมีอารยธรรมและการศึกษาในศตวรรษที่สิบเก้าคนใดไม่รู้ว่โลกหมุนรอบดวงอาทิตย์เป็นเรื่องแปลกประหลาดที่ข้าพเจ้าแทบจะนึกไม่ถึงเลยทีเดียว

“ดูเหมือนคุณกำลังรู้สึกพิศวง” เขากล่าวพลางยิ้ม เมื่อได้เห็นสีหน้าแสดงความประหลาดใจของข้าพเจ้า “ตอนนี้ मैंรู้แล้ว แต่ผมก็จะพยายามอย่างยิ่งยวดในการลืมมันไปเสีย”

“ลืมมันเสียอย่างนั้นหรือ!”

“คือว่า” เขาอธิบาย “ผมถือว่าสมองของมนุษย์เราเป็นเหมือนห้องใต้หลังคาเพื่อใช้เก็บของที่ยังว่างเปล่าอยู่ คุณต้องเอาเครื่องเรือนที่เลือกสรรไว้เก็บเข้าไปในนั้น คนโง่จะนำของทุกสิ่งทีพบเจอเข้าไปกองไว้ จนกระทั่งความรู้ที่อาจเป็นประโยชน์กับเขาต้องเป็นอันถูกเบียดออกไป หรืออย่างดีก็ปนเปกับเรื่องอื่นๆ จนยากที่จะหยิบจับมาใช้สอยได้โดยสะดวก แต่ผู้ที่ชำนาญงานย่อมใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างมากในการเลือกที่จะเก็บอะไรไว้ในสมองที่เป็นดังห้องเก็บของของเขา เขาจะไม่เก็บสิ่งอื่นใดนอกจากเครื่องมือที่จะช่วยให้เขาทำงานของตนได้ในที่เก็บขนาดใหญ่ซึ่งมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยที่สุด แต่ความคิดที่ว่าห้องเก็บของเล็กๆ ห้องนี้มีผนังที่ยึดได้และจะขยายออกไปถึงไหนก็ได้ นั่นเป็นความคิดที่ผิด เพราะเมื่อนานไปก็อาจจะถึงเวลาที่ทุกครั้งเมื่อคุณใส่ความรู้เพิ่มเติมเข้าไป คุณก็จะลืมสิ่งที่เคยรู้ไปเสีย ดังนั้น การที่ไม่นำเอาข้อมูลความรู้ที่ไร้ประโยชน์ไปเบียดความรู้ที่เป็นประโยชน์ให้ตกออกมาเสีย จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งยวด”

“แล้วเรื่องระบบสุริยะล่ะ!” ข้าพเจ้าทักท้วง

“มันสำคัญอะไรกับผมเล่า!” เขาขัดขึ้นอย่างเบื่อหน่าย “คุณบอกว่าเราเดินอยู่รอบดวงอาทิตย์ ถึงแม้เราจะเดินอยู่รอบดวงจันทร์ นั่นก็ไม่ได้สร้างความแตกต่างใดๆ ให้กับผมหรืองานของผมด้วย”

ข้าพเจ้ากำลังจะถามเขาต่อเรื่องงานที่เขาพูดถึง แต่กิริยาอาการบางอย่างของเขาได้แสดงให้เห็นให้ข้าพเจ้ารู้ว่คำถามนั้นไม่เป็นที่พึงปรารถนา อย่างไรก็ดีข้าพเจ้าได้ไตร่ตรองเกี่ยวกับการสนทนาสั้นๆ ของเราและพยายามอนุมานเอาเอง เขาบอกว่าเขาจะไม่เรียนรู้สิ่งที่อยู่ นอกเหนือเป้าหมายของเขาเป็นอันขาด ดังนั้นความรู้ทั้งหมดที่เขาจะมีอยู่ จึงย่อมเป็นความรู้ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเขา ข้าพเจ้าลองคิดแจกแจง ในใจถึงหัวข้อต่างๆ ที่เขาเคยแสดงให้เห็นให้ข้าพเจ้าได้เห็นว่าเขามีความรู้ดี ข้าพเจ้าถึงกับหยิบบากกามาจดเอาไว้ด้วย เมื่อจดเสร็จข้าพเจ้าก็อด ยิ้มให้กับผลที่ได้ไม่ได้ สิ่งที่ข้าพเจ้าจดมีดังต่อไปนี้ :

ข้อจำกัดของเซอร์ล๊อค โฮล์มส์

1. ความรู้ด้านวรรณคดี—ไม่มี
2. ความรู้ด้านปรัชญา—ไม่มี
3. ความรู้ด้านดาราศาสตร์—ไม่มี
4. ความรู้ด้านการเมือง—อ่อนด้อย
5. ความรู้ด้านพฤกษศาสตร์—แล้วแต่กรณี มีความรอบรู้ในเรื่องพืชมีพิษ ฝิ่น และพืชอื่นๆ ไป แต่ไม่รู้เรื่องการทำสวนในเชิงปฏิบัติแต่อย่างใด
6. ความรู้ด้านธรณีวิทยา—รู้ในทางปฏิบัติแต่ยังจำกัด สามารถบอกลักษณะดินที่แตกต่างกันได้จากการมองด้วยสายตา หลังกลับจากการเดินทางเคยชี้ให้ข้าพเจ้าดูคราบโคลนที่กระเด็นเปื้อนขากางเกงของเขาแล้วบอกได้ว่าได้มาจากส่วนใดของกรุงลอนดอนด้วยการดูสีและองค์ประกอบ